

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 40.
6. oft.

Lětnik 11.
1901.

Szerebiske njeđzeliske łopjenka.

Wudawaju ńo kóždy ńobotu w Szmolerskej knihiciziscezerni w Budyńszynie a ńu tam dostacź ńa ńchwórtlětnu pńchedpłanu 40 ny.

18. njeđzela po ńwjatej Trojizy.

Wialm 25.

Nasze psalmowe ńłowo je modlenje k Bohu wo wumóženje ń nusy czěła a dusze. Kotrej człowjek njeby winu męł tak ńo modlicź, dokęłz mamy tak husto ń czěłnej a duchownej nusu ńo będzicź. Wńchędnje wńchal prońymy: Wumóž nań wot ńleho. Tęho dla derje kńeńszijanej, kiz ńo w ńwojej nusy k Bohu wobroczi a ńo modli: Po tebi ńo mi, Kńeńze ńtyńcheće. Mój Božo, ja mam nadńizju k tebi. Mędaj mi k hańbje pńchicź! O hdy bychu wńchitzy tajke wutrobne żadanje po Boży męli; pńchetóž tajke żadanje pńchicnuje k modlenju, a k temu, ńo kęński kłodźimny a Bóh tajke żadanje teź żohnuje. Kaf hubjeni pał ńu wńchitzy, kiz njepraja: „Po tebi ńo mi, Kńeńze, ńtyńcheće, kaf njeńbożowni ńu czi, kiz ńo njeńmodla, teź niz w nusy.“ Pobożny wńcho ń Bohom cżini, ma teź w nusy na Boha nadńizju, a Bóh njeđa jemu k hańbje pńchicź. Pńchetóž żadny njeđudże kahańbjeny, kotryž jęho woczakuje. Tak njebu k hańbje Abraham, Josef, Siob, Daniel, naszy Kńeń a Szobńnik a jęho japoschtoljo. Mę k hańbje dyrbyja pńchicź, kiz Boha, Boże kasnje a jęho modlitwu jazpęja. Woni w nusy žaneho trońchta nimaja. To je naszonik Kain, Sawl, Judaszy Ischariot. Hdyž my k hańbje pńchicź njechamy, dyrbitmy Boha ń wutrobu lubowacź a jęho kasnje ńwęru dopjelnicź, a Boha prońycź: „Kńeńze, pońaź mi twoje puće, a nawucź mje ńwoje ńchęńzi. Wodź mje po ńwojej prawdońci.“ Sztyń po

Bożich pućach kłodzi a na Boże ńłowo pońłucha, tón njeđudże k hańbje, ale móže ńo ń dowęrenjom modlicź: Ty ńy tón Bóh, kotryž mi pomha; wńchędnje woczakuj ńa tebe.

W tutym dowęrenju budże pobożny ńisńeńze pońyl-ńjeny, hdyž ńo spomina na wńchu pomoz, kotryž je wot Boha dostal a kaf Bóh wot spoczatka ńwęta tych ńwojich njeje nińdy wopuńchicź. Zamny kralowki njebę wopuńchęny; tón Kńeń wustrowi jęho ńyna, kiz bę na ńmjeręz khorę a wón węńjesze do njeho se ńwojim zyńym domom. Tak je czěłma nusa k wumóženju ń duchowneje nusy, k węńje do teho Kńeńja pomhala. Tęho dla dyrbi kóždy kńeńszijan w ńwojej czěłnej nusy na ńwoju duchownu nusu pohladacź a ńo ńwęru woprańchęć, hacź je ńnano ńam ńwoju nusu ńawinowal a nusa, kotraj je ńchtrafa ńa wobęńđzene hřeći. Pńchetóž ńchto je bjes hřeča? Tęho dla njech ńo pobożny kńeńszijan w tajkej nusy modli: „Njeńpomni na hřeći mojeje mlodońci; spominaj pał na mnje po ńwojej ńmilnońci.“ Derje temu, kiz je w ńwojej mlodońci cżiste a pőcżiwe żiwjenje wjeđł a spominal na ńwojeho ńworiczela a ńwoj czań derje nalożil; wón njeńreba pońđżińcho ń rońkacźom a hańbu na ńwoje mlode lęta wręćo hladać, wjele wjazę wjeńkłym ńtarym lętam napsńeńziwo hladać. Hdyž pał ńle dny pńchicnu, kiz ńo jemu njełubja, dha je Bóh jemu ńwęrnny pomoznik. Pobożny kńeńszijan ńo nińdy ńwojeho pobożneho kłodzeńja njeńkwali, wón wę, ńo bjes hřeča njeje a prońy teho dla Boha, ńo ńy wón chęł po ńwojej ńmilnońci jemu

pomhač bjes wiščeje sašlužby a dostojnošče. „Tón Knjes je dobročinitvy a prawy, teho dla roswučzi hubjenych swój pucž. Wiščitke pucže teho Knjesa su dobrota a prawda tym, kiž jeho šlub šwěrnie jathowaju.“ Sawěseže dobročinitvy a prawy je tón Knjes. Wón roswučzi hrěschnikam pucž, ale jara wjele jich to k wutrobje nje wošmje a wopuščeži prawy pucž, tola Bóh šo nad jich hubjenštwom šmili a wjedže bładžazyh na prawy pucž. Wón čže, šo jeho dobrota jich k pokucže nawabi a šo jim čželna nusa k wustrowjenju wot hrěchow šluži. Wošebje pač je tón Knjes tym, kiž po jeho šlowje čžinja, šwěrny Wótž; jim su Bože pucže dobrota a prawda. Kajki krašny trošcht w nusy sa Bože džěči. Bóh šwojich nje wopuščeži, tež čželna nusa dyrbi jim k lěpšchemu šlužicž. Ššmy my pač tež wopravdže jeho džěči? Ššmy my šlub k nim wot mlodošče šem jathowali? Šhodžimny rady po jeho pucžach? Ššmy my pišes nusu, kiž na naš pišidžže, šo polěpšili? Kajki winu mamy na šebi? „Šswojeho mjena dla, Knježe, šmil šo na mojej šlōčži! Mjesakhadž šo mnu po mojich hrěchach. Ščtō je tón, kiž šo teho Knjesa boji? Wón budže jeho najlěpšichi pucž roswučječ. Jeho dušcha budže w dobrym pišebymacž, a jeho šymjo budže kraj wobšymacž.“ Šaj, šbōžny tón, kiž šo Boha boji a jeho čžesči. Šbōžny je tón, kiž tež po wumōženju k čželneje nusy Bohu šwěrny woštanje a wot Božich pucžow njetwōdžnje. Bóh polasuje jemu prawy pucž, po lotrymž ma šhodžič a dawa jemu bydlicž w kraju šbōžnyh dušchow. Teho dla čžu šo teho Knjesa boječ pišes žyłe žiwjenje, hrěchow šo hladacž a po prawym pucžu šhodžič. „Mojej woczi hladatej štajnje na teho Knjesa, pišetož wón budže moju nohu je šweže wucžahnyč.“ Šacžrunjež w pišichodnym čžahu nusa na muje pišidžže, k wěštyh dowěrjenjom móžu šo modlicž: „Wobrocž šo ke mni, a šmil šo nade mnu; pišetož ja šym šamlutki a hubjenu. Štyšknocž mojeje wutrobje je wulka: wumjedž me k mojich štyšknocžow. Pohladaj na moju žalocž a hubjenocž, a wodaj mi wiščitke moje hrěchi. Derje mi, hdyž šo tak modlu. Bóh šlyšchi moju proštwu a kač wjele proštwow je Bóh wušlyščač, hdyž su k tyščneje wutrobu k njemu wołali. Wón je pobožneho Davida w jeho nusy wušlyščač. Wón je naščeho šbōžnika w jeho šmjertnej nusy wušlyščač. A kač dyrbi nekotry mjes nami wujnawacž: Tež mi je tón Knjes hižo husto pomhač, k nusy me wumjedč a wot wiščeje žalocže wumohl. Teho dla čžu jeho šhwalicž a piščežo šo jemu dowěrč a pišede wiščem jeho prošnyč: „Wobarnuj moju dušchu pišed hašbu, džerž me po prawym pucžu, dha napošledč me wěšče je wiščeje nusy wumōžesč. Šaj Knježe, Božo, njebjeski Wótčeže, budž nam hnadny po šwojej wulkej dobroče. Pomhaj nam je wiščech našchich nuyow. Šakitaj naš pišed nje piščezelemi a šchituj naš we wiščech štrachotach. Šdžerž w našchich wošadach, w kōždym domje mēr a jednotu, wumōž našch žyly kraj wot wiščeho šteho. Wobaraj nje wěrje a bjesbožnošči a wobarnuj naš pišed kōždym šlym myšljenjom a škutkom. Šaj wumōž wiščitke tvoje džěči se wiščeje nusy.

D Knježe, čžin kōž šlōčže
 A wiščeho čžerpjenja,
 Čžin kōž wiščeje hubjenocže
 A wiščeho nješboža,
 Wjedž nosy a tež ruzy
 Po prawy šbōžny pucž.

Šo pocžehnjemy dužy
 Do twojich njebjes nuts.

Šamjen.

Pucžowanje po Božim pišumje

abo

šajke myšle nadeždžech, Bože šlowo čžitajo.

Podawa šwěrny čžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mōššafowc, 27. staw.

(Pocžowanje.)

Šo wiščem špacžu je Šsaak šwojimaj šynomaj jenož šemšče šubla šlubil: bobate žně, dobry pokoj, čžesč wšchod druhimi; Bože kralesštwu šo ani njenašpomni. Do pišidžže k teho, šo njeje Bóh wótžam nadžija na pišichodne namrěštwu wiščednje a jenicžy sa šhladany kōž prašil, ale šo je jich kač po dalokim pucžu tam dowjedč. Tak je wón čžyč, šo by byl škananejski kraj ja nich šcipihel a šarufowanje na njebjesne namrěštwu. Wišče jeho dobroty bēchu šmanjenja sa jeho wótžowštu lubocž; niž šnawo teho dla, šo bychu je šemšlini šublam šo špokojšo na njebjesa šajpli; ale šajke podpjery a šepjery bēchu jim po jich čžahnym wošchju šrebu, šo bychu šo mōgli škončnje do njebja pošbēnyč. Dowelž nje bē šhrytuš, přeni mjes šestawany a nadžija na njefachodne wēčnje žiwjenje hiščeže šo šewil, wošta jeho kralesštwu k wobrašani wošmanjenje, doniž njeby čžoš dostawil.

Dute wēčženje škožu je šo, kač nimale wiščitke, na to, ščtož je widžomne, a wot teho pošbēnje šo do njewidžomneho pišichoda. Wiščitak a šjedžičiče pišči žohnowanju su šlowa: „Budž k knjesom nad šwojimi bratrami!“ Š tym bē šawěščene, šo budže žohnowanje k nim, šo budža šo wiščitzy druhy jenož pišes njeho mōž woščewječ, a wobkručene knjesištvo nade wiščitimi, kōž bēchu šo narodžili k Abrahamoweho šymjenja k přenja po čžē — a šajlich nje bē mato —, a k duha po duhu, a šajlich je šraelski narod dostal do wiščech wēčžnyh wēčžnoščow pišes Mōššafa.

Š najšpodžiwnišchim šaplecženjom w žiwjenju šo tu šestamy; tu šponimny šajnje, kač wišchiche ruzy wišče šawišny wodža, a tak njemōža ani čžlowiše hrěchi, ani čžlowiše šlady to šajchmatač, ščtož je je wiščech wēčžnoščow šem Bóh šhladač. Šbōžny k čžlowjelow škaje pišedženo, šotrež me w šwojej ruzy, po šwojim ššabym čžlowištim rošumje a po šwojej woli, a napošledč wošladajšch tola w hotowych škaninach krašny wobraš, wot mišchtra do předka šhladany.

Šaj tola to, ščtož šo na šemi podawa, a tola k njebja šem; pišes čžlowjelow, a tola pod Božim wōdženjom!

II. Ščtucžta 30—40. Šdyž bē šakub požohnowan, do- nježe tež ššaw, wrōčiwšchi šo k hošny, nanaj jēdž. Nētko špōšnaje šsaak, šo je wón byl nadoba bjes wole w Božej ruzy, a šo je škutlujž po Božej woli dyrbač teho požohnowacž, šotrebož šebi nje bē šhladač, a šo teho dla njemōže jemu wudželene žohnowanje jemu wjazy wjacž. Ššaw šo rošnjemdri a šlaka, a tak šlubi šo jemu wobudjenje šlōdne kač škananejski kraj, a nadžija šo jemu špožči, šo budže nēhdy wušwobodične k bratroweje ruki.

A hdyž bē šsaak šakuba požohnowal, a šakub bē šedom wot šwojeho nanoweho woblicža, pišidžže ššaw, jeho bratr, k hošny k ščeleneje džiwimny.

Bóh bēšče šwjedč, šo nje bē ani wōkomika přjedy pišichoč, šo by jeho, niž pač šsaakowa, rada dobyla, ale tež niž wōkomika pošdžičo, šo byščaj ššebekka a šakub špōšnaloj, tak šohlo by šo jimaj mōhlo nimo škutč.

A ššaw pišichotowawšchi tež jēdž nješēiche ju nuts k šwojemu nanaj, šo by, jako mēnjēšche, pišes šlōdnu jēdž žohnowanje šajšo dostal, wot šotrebož bē šo nēhdy šlōdne jēdže dla wotrjēk, a džēšche k njemu: Ššau, mōj nano, a jēž twojeho šynomu šwērnu, šo by nje tvoja dušcha požohnowala.

Duž wotmōlwi jemu šsaak, jeho nan, šo wulzy džiwajo, šo šajšo nēchtō k njemu pišidžže, šo by žohnowanje doštal: Ščtō šy ty? Wón džēšche: Ščtō šo to šalle prašajšch, mōj nano? Ša šym ššaw, twōj přeni narodženy šy; wiščač šy mje na polo pōškač, šo bych šwērnu popadnyč a tebi jēdž pišichotowal, šajšuz ty rad jēč.

Duž štrōži šo šsaak pišes mērny wulzy jara; nētko bē wēšče, ščtož bē přjedy jenož k prošu k šlowy šbyč, šo bē šakub k njemu wišchichol a niž ššaw, a šsaak džēšche: Ščtō to? ščtō je tón

— S 1. oktobrom je ho knjes tajny zyrkwinski radziczel Keller na wotpočink podal a knjes wyschski zyrkwinski radziczel Meier hwoje nowe wažne sastojuštvo w našej Lužicy nastupil. Wón bu 1. oktobra wot knjesa wotrjehneho hejtmana se Schlieben do hwojeho noweho sastojuštwa saposafany. Bóh luby knjes chyzl jeho skutkowanje zohnowacž k duchownemu ižožu našej Lužicy a našich herbškich wošadow!

— Saindzemu póndzelu měješe ho pošwjećenje noweje zyrkwoje w Starých Dórnizach pola Žitawy w pschitomonosći knjesa wotrjehneho hejtmana se Schlieben. Knjesa wyschšeho konsistorialneho radziczela Koblšchütter a Dražďzan, kaž tež druhich czechnych hoježi. Pošwjećenisku rěč měješe knjes tajny zyrkwinski radziczel Keller. To běše poštebnija rěč w jeho sastojuštwe, dokelž wón s tym hamym dnjom na wotpočink stupi. W mjenje konsistorstwa rěčejše knjes wyschski konsistorialny radziczel Koblšchütter. Tak je psches Bože uwjedženje šaho noma wošada w našej Lužicy. Mječ je wona tež rjana ležjaza duchowna šahroda mjes nami.

Sa palenzowy lif.

Zan šhodješe na robotu
Sa maču mřdu, ho wě;
Kaž póndzelu, tak šobotu
Pač trochu šchery bē.

Wo džělo wjele njerodži
A rad ho wotmołka;
Šdnž knjes pač jeho našwari,
Ššo hrošnje wurěza:

„Djaš sanješ tajnu robotu! —
Ja wēm, dže lěpje je:
Dženš Dobruschej ho pschistaju
Do palenz-palešnje.“

„Dži pschistaj ho“, knjes wotmołwi.
„Sa palenzowy lif!
Tu šlužbu lóško wupjelni
Tak lěni njerodnik.“

Kaž tu, tak tam je šlěprow doječ
Sa tajnu šlužbicžku.
A njebudže jim rošom doječ,
Dha šměru šmjereč ja mřdu.

Měki žiwjenja,

i někotrych wošebnych šchpruchow šwjateho pišma wuwjedžene.
2. Kor. 5, 21.

Pschetoz Bóh je teho, kotryž wot žaneho hrěcha nicžo njewjedžeše, sa naš hrěch šczinił, šo bychmy we nim ta prawdošez byli, kotraž psched Bohom plačzi.

Šhryštuš hrěch šczinjemy! Šlaj, tak mudrije Bóh čini, tebi wot hrěcha pomhačž. Ty njebēše a nješhny hiščeje nicžo druhe hačž hrěch, Bóh pač nicžo druhe hačž prawdošez a šwjatošez. Šene druhemu napschecžo steji. Šene to druhe šahanja. Prawdošez dyrbi po hwojej naturje a po šwojim byčžu hrěch šahuačž. Ale Bóh to njemóže psches hwoju wutrobu pschenješez, tebie šastorečžez a tebie wěčnje wot šebje džělicž. Šeho wutroba je hinaššeje myšle. Šeho šmilnošez ho hori, šo wón njemóže čziničž po šwojim šurowym hūnjeje a šo šarocžez, tebie žyle šnicžez. Šajša dha je temu rada? Šač dha dyrbi ho ta wěž šapocžez? Šo wšefal nikomu do myšlow pschicž njemóže, šhība Bohu šamemu. Ale dyrbjalo Bohu něšto njemóže byčž? Mě. Wón ma nješkončne šlubiny a žórlaze študnje we hwojej mudrošez a lubošez, kiž wučerpacž a wopšhijez nješhu. Šraji šo bewat, šo móže šebi čzłowška lubošez nješmėrnje wjele wěžow wumyšlicž. Šoža lubošez je tež w tym najwošebnišcha. Šona šebi tak rjež wumyšli, na šajše wašhny mošł ho hrěch šatamacž, šaklecž a moricž, tak šo šo njeby šhuda hrěchna wačža potrijehila. Šak dha to? Bóh da hwojeho Ššyna, teho lubowaneho, kotryž žaneho hrěcha měł njeje, se hwojeho šlina, šo by čzłowšefow wujebnal. Šrajmny něto šhano: Ach, to je šo lohzy štačž mošł, hdyž je wón hwojemu Šótzej teho dla dobre šłowo dal. Mě, ně, to njeje tak lohše!

Wollecze a šmjereč je na hrěch postajene. Ššyn Boži wšhitte hrěchi na ho woinje. Šaj, to hiščeje doječ njeje. Šudy dyrbi rošom mjelczezž a wěra šama rěczezž. Bóh šczini hwojeho Ššyna hrěch. Šcho dha nětł wostanje? Wšhitto, šchtož je a rěta, je Šhryštuš šczinjemy. Š, šhuda hrěchnič, wotewē twój rt! Wšhitka twoja pschinarodžena štaženošez a wšchē woberidžene hrěchi, kiž měješe do twojeho nalasanja a wobroczenja, a wšhitte hrěchi, kiž šo tebie po twojim wobroczenju hiščeje džerža, to wšhitto je we šłowach wopšhijate: Bóh je Šhryštuš hrěch, žyly a dospołny wopor wujednanja ja hrěch, šczinił. Šcho dha tebie, šhuda wačža, tón hrěch nastupa? Šaj šo Šhryštušej wo to štaracž. A šcho dha nětł ty šy? Šprawdošez, kiž psched Bohom plačzi. Ale ja šo žyle hinač čzuju. Šudy steji: šo bychmy byli prawdošez, kiž psched Bohom plačzi, abo prawdošez Boža. Čžezš dha šo ty šamlutli wot teho wufamšnyčž? Wšchizy nakafani hrěchizy buchju prawdošez. Šěda temu, kiž mi to s biblije wu-maže! Wěč to, šchtož wěričž móž! Šhwalba budž Bohu!

Bóh šaplaczi.

Milijonar Širard w Šhiladelphiji junu šobotu mjecžor pschifajša, šo maja jeho ludžo njedželu rano na pschistawje byčž, dokelž šódž pschijědže. Šmėrom jedny s mlodych ludži šraji: „Šnješ Širardo, to je mi njemóžno, to je pschecžno mojemu šwėdomju, njedželu džělacž.“

„Šak to? Mješmajecze našč porjad?“

„Šo šo wě! Mlam tež štaru mačž šeziwicž; ale njemóžu a nješmėm njedželu džělacž.“

„Šerje! Mój šmój šromadžje hotowaj. Džicze k polkadnižy a doječe šebi mřdu wuplacžez!“

Šti njedžele ho minychu. Š džěla pschicženy druhého džěla njeuamaka a do wulkeje čžehnošezje pschidžez. Šuž k Širardej banker pschidžez a šo jeho praschewke, hačž něłoho šhmaneho njewē, kotrehož mošł ja polkadnila do banki wjacž. Šnydom jemu Širard mjeno se šlužby pschecženeho mužja šraji.

„Šeho pač šezje Wj tola je šlužby pschecžili?“

„Šo je wěrnno, šym jeho se šlužby pschecžili, dokelž njedželu džělacž njechajše. Šola muž, kiž je hotowy, s pschecžnošezju napschecžo hwojemu šwėdomju hwoje džělo woprowacž, šo mi šhmany šda, polkadnik byčž, kotremuž móže šo dowěrjenje šwožicž.“

Młody muž to šastojštvo došta.

Něšto k rošpominanju.

Šrėni šchecžizjenje bychu w čžahju pschecžehanja šraji: „Šajša wěra rima šo rybje, kotraž je w žółwach njemėrnego morja žiwa, ale šo w nich njetepi ani šo wot nich njerošrafi.“

Psched něšto čžahom šo mlodženz hwojeho nana woprašča, šchto to rěta šwėtej šchizowany byčž. Šan šraji: „Dži won na pohrjebniščeje, wołaj mormych a rjelš: „Šójcze, nětł je rjany mejšli čžah, njebieša šu mđre a pačzi špėwaja.“ Młodženz tam džěše a jako šo wróczi, šraji šary: „Šcho šu mormi wotmołwili?“ „Rěčžo,“ rjelny mlodženz. — „Dži tam šažo!“ šajše šary, „wołaj mormych a šraji: Mjewjedro šteji na njebiešach, šhwataječe, šo pod rěču pschidžezčeje pschetoz bōry tu budže!“ Šako šo mlodženz šažo wróczi, šo tamny šažo woprašča: „Šcho šu woni wotmołwili?“ — „Rěčžo,“ mlodženz rjelny. — „Šuž dži tam šažo a šhwal šch a hdyž nješhlycha, našwacž šch.“ — „Ach, mój nano,“ šraji mlodženz, „to budže tež podarmo, woni mi njebudža wotmołwicž.“ Šuž šraji šary nan: „Šlaj, mój šyno, ša šohštom a šrudobje šwėta, ja šhwalenzjom a šhwarzenjom šwėta šo runje tak malo prašecžez kaž mormi, to rěta šwėtej šchizowany byčž.“

Šohaty italski šrabja Giovanni Goite wušwoli šebi ša hwoje šnamjo putnika s tym podpřimom: „A tak dale!“ Šón chyzje s tym šrajičž: „Wj tudy wobštajneho mēsta nimamy.“

Datške dobrowólne dary ša wbože armeniske šyroty:

R. R. s R. 3 hr.

W mjenje wobohich šyrotow šraji wutrobnny džak

Šólcz, redaktor.